

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΕΚΧΥΣΗΣ ΥΔΡΑΡΓΥΡΟΥ

Γενικές Πληροφορίες

- Ο στοιχειακός υδράργυρος ανήκει στα βαρέα μέταλλα και έχει αργυρόλευκο χρώμα.
- Είναι το μόνο μέταλλο που σε συνήθη θερμοκρασία παραμένει σε υγρή μορφή.
- Έχει μεγάλη πυκνότητα και είναι πολύ βαρύς. Ένα χιλιοστό του λίτρου ζυγίζει 13,534 g.
- Ο υδράργυρος και οι ενώσεις του είναι ιδιαίτερα τοξικές για τους ανθρώπους, τα οικοσυστήματα και τα άγρια ζώα. Οι υψηλές δόσεις μπορεί να είναι θανατηφόρες για τους ανθρώπους, αλλά ακόμη και σχετικά χαμηλές δόσεις μπορεί να έχουν σοβαρές αρνητικές νευροαναπτυξιακές επιπτώσεις, και έχουν πιθανή βλαβερή επίδραση στο καρδιαγγειακό, το ανοσολογικό και το αναπαραγωγικό σύστημα.
- Ο υδράργυρος ταξινομείται επίσημα σύμφωνα με το Παράρτημα VI του Κανονισμού 1272/2008 (CLP) ως τοξικό στην αναπαραγωγή κατηγορίας 1B, ως οξείας τοξικότητας κατηγορίας 2, ως τοξικό σε όργανα στόχους ύστερα από επανειλημμένη έκθεση (STOT RE) κατηγορίας 1, ως επικίνδυνο για το υδάτινο περιβάλλον κατηγορία 1 οξέος κινδύνου και επικίνδυνο για το υδάτινο περιβάλλον κατηγορία 1 χρόνιου κινδύνου.
- Μόλις απελευθερωθεί στο περιβάλλον, μέρος του υδραργύρου εξατμίζεται στον αέρα και εισέρχεται με την αναπνοή στον ανθρώπινο οργανισμό. Όσο υψηλότερη είναι η θερμοκρασία τόσο περισσότεροι ατμοί θα απελευθερωθούν στην ατμόσφαιρα από τον υγρό μεταλλικό υδράργυρο (όταν αυτός δεν βρίσκεται σε κλειστό δοχείο).
- Χρησιμοποιείται κυρίως σε θερμομέτρα, μπαταρίες, θερμοστάτες, λαμπτήρες φθορισμού, οδοντιατρικά υλικά (αμαλγάματα, σφραγίσματα), βαρόμετρα.
- Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σύμφωνα με το σημείο 18α του Παραρτήματος XVII του Κανονισμού 1907/2006, δεν πρέπει να διατίθεται στην αγορά υδράργυρος σε θερμομέτρα πυρετού και σε άλλα όργανα μέτρησης που προορίζονται για πώληση στο ευρύ κοινό (μανόμετρα, βαρόμετρα, σφυγμομανόμετρα, άλλα θερμομέτρα), με εξαίρεση συσκευές που ήταν σε χρήση στην Κοινότητα πριν τη 3^η Απριλίου 2009 και όργανα μέτρησης παλαιότητας άνω των 50 ετών στις 3 Οκτωβρίου 2007.

Οδηγίες αντιμετώπισης ατυχημάτων, όπου εμπλέκεται υδράργυρος

Σε περίπτωση οποιουδήποτε ατυχήματος υδραργύρου, αν εμφανίσετε αισθητηριακές διαταραχές (όρασης, ακοής, ομιλίας), διαταραγμένη αίσθηση και έλλειψη συντονισμού, συμπτώματα ζάλης ή τάσης προς εμετό, αϋπνία, ανορεξία, απώλεια μνήμης, τρόμο, ερυθρότητα παλαμών και πελμάτων, υπεριδρωσία, σιελόρροια, **ΖΗΤΗΣΤΕ ΑΜΕΣΑ ΙΑΤΡΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ.**

■ **Αντιμετώπιση περιστατικού μικρής έκτασης με έκχυση υδραργύρου (π.χ. θραύση θερμομέτρου, λαμπτήρα φθορισμού κ.λ.π.)**

Σε περίπτωση ατυχήματος υδραργύρου μικρής έκτασης, π.χ. θραύση θερμομέτρου, λαμπτήρα φθορισμού όπου εμπλέκεται μικρή ποσότητα υδραργύρου (ένα υδραργυρικό θερμομέτρο περιέχει λιγότερο από 1 γραμμάριο υδραργύρου), ο υδράργυρος μπορεί να καθαριστεί με ασφάλεια χρησιμοποιώντας **διαθέσιμα σετ του εμπορίου (mercury spill kit)** για τέτοιο σκοπό ή ακολουθώντας τις παρακάτω οδηγίες:

1. ΑΠΟΜΟΝΩΣΤΕ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΙ ΑΕΡΙΣΤΕ ΤΟ ΧΩΡΟ

- Κρατήστε όλους τους ανθρώπους (κυρίως παιδιά, εγκύους, ηλικιωμένους, κλπ) και τα κατοικίδια μακριά από την περιοχή, προσέχοντας να μην πατήσουν στο σημείο που έπεσε ο υδράργυρος ή έσπασε το θερμόμετρο, ο λαμπτήρας κλπ.
- Ανοίξτε αμέσως εξωτερικές πόρτες και παράθυρα για να αεριστεί το δωμάτιο.
- Κλείστε τις εσωτερικές πόρτες επικοινωνίας του δωματίου όπου χύθηκε ο υδράργυρος με τους υπόλοιπους χώρους του σπιτιού.
- Κλείστε τη θέρμανση και ανοίξτε το κλιματιστικό του δωματίου σε περίπτωση που αυτό είναι αυτόνομο για το δωμάτιο μόνον. Μην ανοίγετε το κεντρικό σύστημα κλιματισμού.
- Κλείστε τους ανεμιστήρες εκτός εάν ο εξαερισμός γίνεται με κατεύθυνση προς τα έξω.
- Αν είναι δυνατόν, μετά τον καθαρισμό, αφήστε ανοιχτά εξωτερικές πόρτες και παράθυρα για τουλάχιστον 2 ημέρες.

2. ΚΑΛΕΣΤΕ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΕΩΝ ΕΑΝ ΚΑΠΟΙΟΣ ΑΝΕΠΝΕΥΣΕ ΑΤΜΟΥΣ ΥΔΡΑΡΓΥΡΟΥ.

Καλέστε το 210 7793777. (Εάν υποψιαζόσαστε ότι το κατοικίδιό σας εκτέθηκε σε υδράργυρο καλέστε τον κτηνίατρό σας.)

3. ΑΦΑΙΡΕΣΤΕ ΤΟΝ ΥΔΡΑΡΓΥΡΟ ΑΠΟ ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ, ΡΟΥΧΑ ΚΑΙ ΔΕΡΜΑ

- Εάν έπεσε υδράργυρος στο δέρμα σας, παπούτσια ή ρούχα, μείνετε ακίνητος/η και ζητήστε να σας φέρουν πλαστική σακούλα και βρεγμένο χαρτί κουζίνας.
- Σκουπίστε τα ορατά σταγονίδια υδραργύρου με το βρεγμένο χαρτί και βάλτε τα στη σακούλα. Ελέγξτε μήπως υπάρχει υδράργυρος στις τσέπες σας.
- Αφαιρέστε τα ρυπασμένα παπούτσια και ρούχα και τοποθετήστε τα στη σακούλα. Σφραγίστε τη σακούλα.
- Κάντε ντους.

4. ΤΙ ΝΑ ΜΗΝ ΚΑΝΕΤΕ

- Μην αγγίζετε τον υδράργυρο με γυμνά χέρια.
- Μην επιτρέπετε σε άτομα, των οποίων τα παπούτσια πιθανά έχουν μολυνθεί με υδράργυρο, να περιφέρονται ή να εγκαταλείπουν την περιοχή πτώσης του υδραργύρου, έως ότου απομακρυνθούν τα αντικείμενα που έχουν μολυνθεί μ' αυτόν.
- Μην χρησιμοποιείτε ποτέ ηλεκτρική σκούπα οιοδήποτε τύπου για να μαζέψετε τον υδράργυρο.
- Μην χρησιμοποιείτε ποτέ την κλασική σκούπα ή πινέλο βαφής (θα διασκορπίσει τον υδράργυρο σε μικρότερα σταγονίδια και θα ρυπάνει τη σκούπα).
- Μην χρησιμοποιείτε ποτέ προϊόντα καθαρισμού οικιακής χρήσης για να καθαρίσετε από τον υδράργυρο και ιδιαίτερα αυτά που περιέχουν αμμωνία ή χλωρίνη.
- Μην πετάτε τον υδράργυρο στην αποχέτευση ή στα σκουπίδια.
- Μην πλύνετε στο πλυντήριο ρούχα που έχουν υδράργυρο.

Τί να κάνετε, εάν ήδη χρησιμοποιήσατε ηλεκτρική σκούπα για να καθαρίσετε τον υδράργυρο.

Εάν χρησιμοποιήσατε ηλεκτρική σκούπα για να καθαρίσετε τον υδράργυρο, μπορείτε είτε να την πετάξετε ως επικίνδυνο απόβλητο υδραργύρου είτε να την καθαρίσετε ακολουθώντας τις παρακάτω οδηγίες:

- **Στην περίπτωση σκούπας με σακούλα:** Αφήστε τη σκούπα σε λειτουργία στη βεράντα για τουλάχιστον μία ώρα. Μετά αλλάξτε τη σακούλα και το φίλτρο, χειριζόμενοι τα παλιά ως επικίνδυνα απόβλητα υδραργύρου (τοποθετείστε τα σε σφραγισμένη διπλή σακούλα και βάλτε την ένδειξη απέξω «ΠΡΟΣΟΧΗ ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΥΔΡΑΡΓΥΡΟΥ»).

- **Στην περίπτωση σκούπας που δεν έχει σακούλα:** Αφήστε τη σκούπα σε λειτουργία στη βεράντα για τουλάχιστον μία ώρα. Προσεκτικά μεταφέρετε τα υπολείμματα του κάδου σε διπλή πλαστική σακούλα και ενεργήστε όπως ανωτέρω για τα επικίνδυνα απόβλητα υδραργύρου.

5. ΑΝ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕΤΕ ΝΑ ΚΑΘΑΡΙΣΕΤΕ Ο ΙΔΙΟΣ ΤΟ ΧΩΡΟ

- Συγκεντρώστε τα απαραίτητα αντικείμενα πριν επιχειρήσετε το καθάρισμα:
 - ✓ ελαστικά γάντια
 - ✓ προστασία για τα μάτια και μάσκα
 - ✓ σταγονόμετρο ή σύριγγα πλαστική χωρίς την μεταλλική μύτη
 - ✓ δύο σκληρά χαρτόνια
 - ✓ μικρές πλαστικές σακούλες κατά προτίμηση τύπου φερμουάρ
 - ✓ δύο πλαστικές σακούλες σκουπιδιών
 - ✓ ένα μεγάλο κουτί ή δίσκο πλαστικό
 - ✓ χαρτί κουζίνας
 - ✓ ευρύλαιμο δοχείο με βιδωτό καπάκι, κατά προτίμηση πλαστικό
 - ✓ κολλητική ταινία
 - ✓ φακό
 - ✓ πλαστικό φαράσι
- Βάλτε παλιά ρούχα και παπούτσια ώστε να τα πετάξετε σε περίπτωση που ρυπανθούν.
- Απομακρύνετε κάθε κόσμημα και ρολόι από τα χέρια σας γιατί ο υδράργυρος ενώνεται με τα μέταλλα.
- Φορέστε τα γάντια και τη μάσκα.
- Χρησιμοποιείστε το φακό για να εντοπίσετε τον υδράργυρο. Το φώς αντανακλάται από τα σταγονίδια του υδραργύρου και είναι ευκολότερο να τα εντοπίσετε.
- Χρησιμοποιώντας τα δύο χαρτόνια συλλέξτε τα σταγονίδια (μπίλιες) του υδραργύρου στο πλαστικό φαράσι ή σε σκληρό χαρτόνι. Εναλλακτικά χρησιμοποιήστε το σταγονόμετρο για να τα ρουφήξετε ή την κολλητική ταινία για να κολλήσουν επάνω.
- Τοποθετήστε τα σταγονίδια υδραργύρου με προσοχή στο δοχείο (κατά την μεταφορά βάλτε από κάτω το δίσκο ή το κουτί για να μην σας χυθεί ξανά υδράργυρος στο πάτωμα). Κλείστε το καπάκι, σφραγίστε το με ταινία και βάλτε ετικέτα με την ένδειξη «ΠΡΟΣΟΧΗ ΥΔΡΑΡΓΥΡΟΣ».
- Τοποθετείστε το δοχείο (με τον υδράργυρο) σε πλαστική σακούλα και κλείστε τη ερμητικά με την ταινία. Βάλτε τη σακούλα μέσα σε δεύτερη σακούλα, σφραγίστε εκ νέου και κολλήστε ετικέτα στην εξωτερική σακούλα με την ένδειξη «ΠΡΟΣΟΧΗ ΥΔΡΑΡΓΥΡΟΣ».
- Μαζέψτε τα σπασμένα γυαλιά και τα σπασμένα κομμάτια από τις σκληρές επιφάνειες (πάτωμα, τραπέζι κλπ) με σκληρό χαρτί και με αυτοκόλλητη ταινία τα πολύ μικρά κομματάκια π.χ. γυαλιού, φορώντας πάντα τα ελαστικά γάντια. Μπορείτε επίσης να χρησιμοποιήσετε βαμβάκι ή βρεγμένο χαρτί κουζίνας για να παραλάβετε σφαιρίδια υδραργύρου από ρωγμές. Χρησιμοποιείστε τον φακό και πάλι για να εντοπίσετε τυχόν κρυμμένα σε ρωγμές υδράργυρο. Καθαρίστε την περιοχή με υγρό απορροφητικό χαρτί ή πανί ή υγρά χαρτομάντιλα μιας χρήσεως.
- Για τον εντοπισμό του υδραργύρου μπορείτε επίσης αν επιθυμείτε να χρησιμοποιήσετε θείο (θειάφι) (διατίθεται σε καταστήματα ειδών κήπου) το οποίο θα ρίξετε πάνω από την περιοχή της διαρροής. Η σκόνη θα γίνει καφέ σε επαφή με τον υδράργυρο. Συλλέξτε την σκόνη, όπως και τα σταγονίδια υδραργύρου. Το θείο δεσμεύει τον υδράργυρο, μειώνοντας την ποσότητα των εκλυόμενων ατμών. (Μην εφαρμόζετε σε χαλί ή μαλακά αντικείμενα).

- Δουλεύοντας και πάλι πάνω από το κουτί ή το δίσκο, βάλτε τα σπασμένα γυαλιά και τα σπασμένα κομμάτια σε διπλή πλαστική σακούλα και κλείστε τες ερμητικά. Στην εξωτερική σακούλα βάλτε την ένδειξη «ΠΡΟΣΟΧΗ ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΥΔΡΑΡΓΥΡΟΥ».
- Τοποθετείστε όλα τα αντικείμενα που χρησιμοποιήσατε για τον καθαρισμό – το δίσκο, το κουτί, το χαρτί, χαρτόνι, την ταινία, το βαμβάκι, το σταγονόμετρο-σε πλαστική σακούλα.
- Προσεκτικά αφαιρέστε τα γάντια γυρίζοντάς από την ανάποδη και τοποθετείστε και αυτά στην πλαστική σακούλα. Κλείστε ερμητικά τη σακούλα με ταινία και τοποθετείστε τη σε δεύτερη πλαστική σακούλα στην οποία αφού σφραγίσετε βάλτε την ένδειξη «ΠΡΟΣΟΧΗ ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΥΔΡΑΡΓΥΡΟΥ».
- Πλύνετε καλά τα χέρια σας και κάντε ντους.
- Επικοινωνήστε με την Πολιτική Προστασία του Υπ. Εσωτερικών, τηλ. 210 3359900, για την αποκομιδή των αποβλήτων.
- Ποτέ μην χύνετε υδράργυρο ή αφήνετε τέτοιο να διαφύγει στην αποχέτευση.
- Μην απορρίπτεται τον υδράργυρο στα σκουπίδια.

Καθαρισμός χαλιού

- ✓ **Εάν είναι δυνατόν κόψτε το σημείο όπου έπεσε υδράργυρος.**
- ✓ Τυλίξτε το κομμάτι ώστε ο υδράργυρος να εγκλωβιστεί στο εσωτερικό.
- ✓ Τοποθετείστε το κομμάτι και όλα τα αντικείμενα που χρησιμοποιήσατε που χρησιμοποιήσατε για τον καθαρισμό -σε πλαστική σακούλα. Κλείστε ερμητικά τη σακούλα με ταινία και τοποθετείστε τη σε δεύτερη πλαστική σακούλα στην οποία αφού σφραγίσετε βάλτε την ένδειξη «ΠΡΟΣΟΧΗ ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΥΔΡΑΡΓΥΡΟΥ».

Στην περίπτωση που δεν θέλετε να κόψετε το χαλί:

- ✓ Χρησιμοποιείτε βαμβάκι, βρεγμένο χαρτί κουζίνας ή σταγονόμετρο για να μαζέψετε τα σταγονίδια υδραργύρου.
- ✓ Τοποθετείστε όλα τα αντικείμενα που χρησιμοποιήσατε που χρησιμοποιήσατε για τον καθαρισμό -σε πλαστική σακούλα. Κλείστε ερμητικά τη σακούλα με ταινία και τοποθετείστε τη σε δεύτερη πλαστική σακούλα στην οποία αφού σφραγίσετε βάλτε την ένδειξη «ΠΡΟΣΟΧΗ ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΥΔΡΑΡΓΥΡΟΥ».

Καθαρισμός σε μεγάλα, πορώδη αντικείμενα

Αν ο υδράργυρος χυθεί σε μεγάλα ή πολύτιμα αντικείμενα π.χ. καναπέ, χαλί που αποτελεί οικογενειακό κειμήλιο, μπορεί να κάνετε τα ακόλουθα:

- ✓ Καθαρίστε το αντικείμενο πολύ καλά ακολουθώντας τις οδηγίες καθαρισμού υδραργύρου.
- ✓ Απομακρύνετε το αντικείμενο από το σπίτι και αφήστε το σε ζεστό καλά αεριζόμενο χώρο όπου να μην συχνάζουν άνθρωποι και ζώα. Μην το βάλετε στο γκαράζ.
- ✓ Ζητήστε από εξειδικευμένο εργαστήριο να ελέγξει εάν έχει εξατμιστεί όλος ο υδράργυρος.

Θραύση λαμπτήρα φθορισμού ή λαμπτήρα υψηλής εκκένωσης (HID)

Μερικές λάμπες φθορισμού (μακράς διάρκειας) περιέχουν στο εσωτερικό τους ατμούς υδραργύρου οι οποίοι απελευθερώνονται από αμάλαμα υδραργύρου. Δεν περιέχουν στοιχειακό μεταλλικό υδράργυρο. Η ποσότητα του υδραργύρου είναι συνήθως 3-5 mg (χιλιοστά του γραμμαρίου) και σε κάποιες 1mg.

- Μόλις σπάσει η λάμπα, ανοίξτε γρήγορα εξωτερικές πόρτες ή παράθυρα και εγκαταλείψτε το δωμάτιο για 15 με 20 λεπτά.
- Ακολουθείστε τις οδηγίες καθαρισμού για τον υδράργυρο.

■ Αντιμετώπιση περιστατικού μεγάλης έκτασης

Έκχυση υδραργύρου σε ποσότητα μεγαλύτερη των 30 ml (406 γραμμαρίων) αποτελεί κατάσταση έκτακτης ανάγκης και ο άμεσος χώρος θα πρέπει να εκκενωθεί. Μικρότερες ποσότητες μπορούν να καθαριστούν από το υπάρχων προσωπικό με την προϋπόθεση ότι διαθέτει τις απαραίτητες γνώσεις. Σε αντίθετη περίπτωση, όταν η ποσότητα του υδραργύρου είναι **μεγαλύτερη των 10 g** συνιστάται, ο καθαρισμός να αναλαμβάνεται από εξειδικευμένο συνεργείο. Επικοινωνήστε με τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας του Υπ. Εσωτερικών, **τηλ. 210 3359900**. Μέχρι την έλευση ειδικών:

1. **ΕΚΚΕΝΩΣΤΕ ΤΟ ΧΩΡΟ.** Εάν υπήρχαν άνθρωποι στο χώρο όταν συνέβη το ατύχημα, βεβαιωθείτε ότι δεν έπεσε υδράργυρος στα ρούχα τους, παπούτσια ή άλλα αντικείμενα πριν εγκαταλείψουν το χώρο. **ΠΡΟΣΟΧΗ!** οι εξερχόμενοι να μην πατήσουν την περιοχή όπου έπεσε ο υδράργυρος. Εκείνοι που ήρθαν σε επαφή με υδράργυρο θα πρέπει να οδηγηθούν στο πλησιέστερο ασφαλές σημείο και να παραμείνουν εκεί μέχρι να γίνει εκτίμηση της μόλυνσης και να ολοκληρωθεί ο καθαρισμός. Ο μολυσμένος (αυτός που ήρθε σε επαφή) με υδράργυρο ρουχισμός, παπούτσια ή άλλο αντικείμενο, θα πρέπει να αφαιρεθούν και να τοποθετηθούν σε διπλή πλαστική σακούλα, η οποία πρέπει να σφραγιστεί.
2. **ΚΑΛΕΣΤΕ ΤΗ** Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας του Υπ. Εσωτερικών, **τηλ. 210 3359900** ή/και την **ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ τηλ. 199**.
3. **ΜΕΙΩΣΤΕ ΤΗ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ.** Όσο χαμηλότερη η θερμοκρασία, τόσο μικρότερη ποσότητα ατμών υδραργύρου θα απελευθερωθεί στον αέρα. Οι ατμοί του υδραργύρου είναι άοσμοι και άχρωμοι.
4. **ΚΛΕΙΣΤΕ ΤΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΞΑΕΡΙΣΜΟΥ Ή ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ** για να μην κυκλοφορήσει ο αέρας από το χώρο του ατυχήματος σε άλλα σημεία του σπιτιού ή του κτιρίου.
5. **ΚΛΕΙΣΤΕ** τις **ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΠΟΡΤΕΣ** που οδηγούν σε άλλα δωμάτια και **ΑΕΡΙΣΤΕ ΤΟ ΧΩΡΟ ΟΠΟΥ ΧΥΘΗΚΕ Ο ΥΔΡΑΡΓΥΡΟΣ** ανοίγοντας παράθυρα ή εξώπορτες.
6. Εάν η έκχυση του υδραργύρου έχει γίνει κοντά σε αποχέτευση, σκεπάστε με χαρτοταινία το άνοιγμα του σωλήνα της αποχέτευσης, ώστε να μην διαρρεύσει από εκεί.
7. Εάν έχετε διαθέσιμο, μπορείτε να ρίξετε στερεό θείο (θειάφι) επάνω στον υδράργυρο, διότι ο τελευταίος αντιδρά με το θείο και σχηματίζει ένωση (σουλφίδιο) η οποία δεν είναι πτητική.
8. **ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟ ΑΠΟ ΤΟ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ** συνεχίστε τον αερισμό του χώρου ώστε να ανανεωθεί πλήρως ο αέρας του χώρου με ατμοσφαιρικό αέρα.

Κατάλογος Αδειοδοτημένων εταιρειών & εγκαταστάσεων για διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων